

Přisedící okresního soudu

Postavení přisedících vyplývá ze zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) a dále z vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 44/1992 Sb., o náhradách za vykonávání funkce přisedícího.

Předpoklady pro funkci přisedícího

- Přisedícím může být ustanoven státní občan České republiky, který je plně svéprávný a bezúhonný, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za přisedícího a s přidělením k určitému soudu.
- Podmínku bezúhonnosti podle předešlého odstavce nespĺňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.
- Přisedící jsou voleni do funkce na dobu 4 let.

Volba přisedících

- Přisedící okresních soudů volí zastupitelstva obcí v obvodu příslušného okresního soudu. Kandidáty do funkce přisedícího navrhuje členové příslušného zastupitelstva. K navrženým kandidátům si zastupitelstvo vyžádá vyjádření předsedy příslušného soudu. Přisedícím může být zvolen občan, který je přihlášen k trvalému pobytu v obvodu zastupitelstva, jímž je do funkce volen, a v obvodu soudu, pro který je do funkce volen, nebo který v těchto obvodech pracuje.

Slib

- Přisedící po zvolení do funkce skládají tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“
- Složení slibu se neopakuje, byl-li přisedící zvolen znovu.
- Slib skládají přisedící do rukou předsedy soudu, k němuž byli zvoleni.
- Přisedící vykonává svou funkci ode dne následujícího po dni složení slibu.
- Jestliže znovuzvolený přisedící slib neskládá, vykonává svou funkci ode dne následujícího po dni zvolení.
- Osvědčení o zvolení vydá předseda příslušného soudu přisedícímu po složení slibu nebo, jestliže slib neskládá, po opětovném zvolení.

Zánik funkce přisedícího

Funkce přisedícího může zaniknout:

- a) uplynutím funkčního období, na které byl do funkce zvolen,
- b) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro trestný čin spáchaný z nedbalosti,
- c) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl přisedící omezen ve svéprávnosti,
- d) dnem, kdy přisedící pozbyl státní občanství České republiky,
- e) smrtí nebo dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl přisedící prohlášen za mrtvého.

Odvolání z funkce

Na návrh příslušného předsedy soudu může být přisedící ze své funkce odvolán zastupitelstvem, které ho zvolilo, jestliže:

- a) závažným způsobem porušil povinnosti přisedícího,
 - b) přestal splňovat předpoklady pro funkci přisedícího,
 - c) jeho zdravotní stav mu nedovoluje řádně vykonávat povinnosti přisedícího
- Před rozhodnutím o odvolání přisedícího z funkce si zastupitelstvo vyžádá jeho vyjádření.
 - Funkce přisedícího zaniká dnem rozhodnutí zastupitelstva o jeho odvolání.

Vzdání se funkce

- Přisedící se může své funkce vzdát. Ta pak zanikne dnem následujícím po dni, v němž bylo oznámení přisedícího o vzdání se funkce doručeno zastupitelstvu, které ho do funkce zvolilo.

Náhrady za vykonávání funkce přisedícího

- Přisedícím, kteří jsou v pracovním poměru nebo v obdobném vztahu, přísluší za dobu, po kterou vykonávají funkci přisedícího nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku. Náhradu mzdy je povinen poskytovat stát.
- Přisedícím, kteří nejsou v pracovním poměru, nahrazuje ušlý výdělek za dobu výkonu funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát.
- Stát hradí přisedícím hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí. Způsob náhrad stanoví ministerstvo vyhláškou.
- Přisedícím přísluší mimo náhrady podle předchozích odstavců za každý den jednání přiměřená paušální náhrada za výkon jejich funkce. Tuto paušální náhradu vyplácí stát ve výši, kterou určí ministerstvo vyhláškou.

Náhrada ušlého výdělku

- Přisedícím, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, přísluší náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí v jimi prokázané výši, nejvýše však 80 Kč za hodinu nebo 680 Kč za jeden den.
- Základem pro výpočet náhrady ušlého výdělku přisedících, kteří nejsou v pracovním poměru, ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, je základ daně z příjmu obyvatelstva.
- Těmto přisedícím náleží za 1 hodinu náhrada ušlého výdělku, vypočtená dělením základu daně z příjmu obyvatelstva počtem pracovních hodin, připadajících na kalendářní rok, kterou zákoník práce stanoví jako nejvyšší rozsah pracovní doby pracovníků v pracovním poměru.
- Základ pro výpočet náhrady ušlého výdělku přisedících, kteří nejsou v pracovním poměru, ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, prokazuje přisedící posledním platebním výměrem orgánu vykonávajícího správu daně, jenž předcházela dni výkonu funkce přisedícího, za který se náhrada poskytuje.
- Nemohou-li přisedící, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, prokázat výši ušlého výdělku výše uvedeným způsobem, přísluší jim náhrada ušlého výdělku v částce 28 Kč za hodinu, nejvýše však 238 Kč za jeden den.

Náhrada hotových výdajů

- Hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí, se nahrazují za podmínek a ve výši stanovené vyhláškou č. 33/1984 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

Paušální náhrada za výkon funkce přisedícího

- Přisedícím přísluší za každý den jednání paušální náhrada za výkon jejich funkce ve výši 150 Kč.

Poznámka:

Přisedícím proplácíme jízdné po předložení jízdenky, případně cestu autem po předložení technického průkazu, ale pouze ve výši ceny jízdného veřejného dopravce. V případě jednání, které trvá více než 5 hodin, proplácíme i stravné, aktuálně ve výši 120 Kč.

Paušál podléhá zdanění a zdravotnímu pojištění, případně i sociálnímu pojištění při překročení částky dané zákonem (v roce 2022 limit 3.500 Kč). Stravné a cestovné je bez odvodů.

Za Okresní soud v Českých Budějovicích

Pecková Šárka, speckova@osoud.cbu.justice.cz ; tel: 386112103